

An action research on Music Activities in Rhythmic for Early Childhood Development.

Kittiya Raveechatphong¹ Ratthanin RaveeChatphong² & Rittichut Phetmunin³

Received
23/04/2023

Reviewed
24/04/2024

Revised
26/04/2024

Accepted
29/04/2024

Abstract

The objective of this research aim to teach music rhythm and movement to early childhood children. That is an important period for learning basic skills. Which should be training and cultivation To stimulate brain development to be highly effective.

The purpose of this research is to study teaching management. using music rhythm and movement activities including learning of Western music rhythms. By having early childhood children move with the music rhythm, including counting with the rhythm of the quarter notes. and with the rhythm of the eighth notes. Practice skills for develop music rhythm and movement activities which researcher created for prepare and develop the early childhood of body, feeling, social and IQ. The population was 1 room of the early childhood in “Saint Joseph Sripetchabun School”, The early childhood students will learn with using rhythmic games and music which enhances the emotional aesthetics.

The results of this research are part of the research project of music activities on rhythm for early childhood development. Faculty of Humanities and Social Sciences Phetchabun Rajabhat University.

Keyword : Early childhood/ Music and Movement

¹ Phetchabun Rajabhat University, Email- kittiya.rav@pcru.ac.th

² Phetchabun Rajabhat University, Email- kittiya.rav@pcru.ac.th

³ Phetchabun Rajabhat University, Email- kittiya.rav@pcru.ac.th

การวิจัยกิจกรรมดนตรีเรื่องจังหวะเพื่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

กิตติยา วรรณิตรพงศ์⁴ รัฐนันท์ วรรณิตรพงศ์⁵ และฤทธิมิตร เพชรมนินทร์⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะช่วงวัยนี้คือช่วงสำคัญในการเรียนรู้ทักษะพื้นฐาน ควรได้รับการอบรมบ่มเพาะ เพื่อเป็นกระตุ้นด้านพัฒนาการทางสมองให้เกิดประสิทธิภาพสูง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสอน โดยใช้กิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว โดยสอดแทรกการเรียนรู้จังหวะดนตรี ตะวันตก ด้วยการให้เด็กปฐมวัยเคลื่อนไหวเข้ากับจังหวะ ได้แก่ นับแบบจังหวะโน้ตตัวดำ และนับแบบโน้ตเข้ปัดหนึ่งชั้น เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กระดับปฐมวัย โดยเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นปฐมวัย โรงเรียนเซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์ จำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนชั้นปฐมวัยดังกล่าวได้รับการเรียนรู้โดยใช้การละเล่นจังหวะดนตรี อันเป็นการเสริมสุนทรียทางอารมณ์ โดยผลการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยกิจกรรมดนตรีเรื่องจังหวะเพื่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำสำคัญ : เด็กปฐมวัย/ดนตรีและการเคลื่อนไหว

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, Email: Email- kittiya.rav@pcru.ac.th

⁵ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, Email: Email- kittiya.rav@pcru.ac.th

⁶ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, Email: Email- kittiya.rav@pcru.ac.th

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย คือการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยผ่านสื่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นดนตรีเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านที่มีชื่อเสียงในด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อเสริมพัฒนาการ ได้แก่ ออร์ฟ Orff Schulwerk (Carl Orff) ซึ่งเป็นนักการศึกษา และนักประพันธ์เพลงชาวเยอรมัน โดยมีแนวความคิดเสริมพัฒนาการให้เด็กโดยเชื่อว่าการเรียนเกิดจากการปฏิบัติ โดยปฏิบัติอย่างมีความสุข สนุกสนานกับจังหวะ และเพลง เป็นสิ่งเร้าให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความกล้าแสดงออก การใช้เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถเด็ก และนักการศึกษาอีกท่านคือ จีเซล(Gesell) ที่มีแนวคิดเรื่องการเสริมพัฒนาการให้เด็กเล็ก โดยใช้กิจกรรมที่ต้องใช้ประสาททั้งห้าของร่างกายมนุษย์ ได้แก่ การใช้ตามองและหูฟังเสียง การใช้มือวาดเขียน และการใช้มือกรอกน้ำ เป็นต้น โดยต้องจัดบรรยากาศการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบกลุ่มที่ไม่ใช่การแข่งขัน เพราะจะสร้างความไว้วางใจ และอบอุ่นใจให้แก่เด็กเล็ก ซึ่งการปฏิบัติดนตรีกับจังหวะจะช่วยสร้างความมั่นใจในตนเองให้แก่เด็ก ทั้งยังช่วยปลูกฝังความรู้สึกดีงามในการให้ความร่วมมือกับสังคม

มนุษย์นั้นเริ่มมีพัฒนาการตั้งแต่อายุในครรภ์มารดาช่วงเดือนที่ 5 คือการได้ยินเสียงต่างๆ ที่แวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาด้านดนตรี และดนตรีนั้นยังเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการส่งเสริมให้มีพัฒนาการของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน กล่าวคือคุณค่าของดนตรีที่มีต่อการพัฒนาในเด็กปฐมวัย นั้น เรียกว่าการฟังดนตรีสามารถสร้างเสริมจินตนาการ พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ เราอารมณ์ และกระตุ้นความรู้สึกต่างๆ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการด้านอารมณ์ ด้วยการร้องเพลงที่ประกอบด้วยภาษาต่างๆ ที่หลากหลาย ช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ดนตรีและการใช้ภาษา พัฒนาด้านร่างกายที่ดีจากการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเสียงเพลง และการหยิบจับเล่นเครื่องดนตรี นอกจากนี้ยังส่งเสริมด้านความเป็นเอกบุคลิก ตลอดจนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเสียงเพลงและส่งผลให้มีทัศนคติที่ดี (Nakorn, W., 2008)

การเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยใช้การละเล่นดนตรีและจังหวะ โดยมุ่งเน้นไปที่การทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ในการเล่นดนตรีทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยวได้ในเวลาอันสั้น ซึ่งเด็กเล็กนั้นสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่กันและสามารถรวมกันประกอบเป็นเพลง สามารถให้เด็กเล็กสร้างจังหวะและเสียงเพลง ขึ้นแบบไม่ยาก ได้แก่ การร้องเพลง การปรบมือเข้าจังหวะ และเคาะเสียงต่างๆจากร่างกาย และการใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (Percussion) ทำให้เด็กๆได้ใช้ทักษะทั้งทางปัญญาร่างกาย เสริมสร้างอารมณ์สุนทรีย์ และมีปฏิสัมพันธ์อันดีในหมู่คณะ

ตามปรัชญาหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ.2546 กล่าวถึงแนวทางในการศึกษาของเด็กในช่วงวัย 5 ปี แรกบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติการ

พัฒนาการของเด็ก โดยมีขึ้นอยู่กับศักยภาพได้บริบทสังคม วัฒนธรรม ที่อยู่อาศัย ความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ เพื่อเป็นการสร้างรากฐานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตัวเองและสังคม เนื่องจากการพัฒนาการในด้านต่างๆทั้งด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม เพื่อให้ได้รับการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ โดยในช่วง 5 ปีแรกเซลล์สมองพัฒนาไปแล้วร้อยละ 80 (Keanampan, P., 2007)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยหลักสูตรปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้จำนวน 12 มาตรฐาน ซึ่งดนตรีถูกจัดอยู่ในหัวข้อการพัฒนาทางด้านอารมณ์จิตใจ ในมาตรฐานที่ 4 คือ การชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว (Na Phattalong, P., 2023)

การผลักดันให้เกิดการพัฒนาในแต่ละสังคมนั้น เป็นการยกระดับศักยภาพให้มีความเท่าเทียมกันกับประเทศต่างๆ เนื่องด้วยมีการแข่งขันระหว่างสังคมสูงขึ้น จึงส่งผลให้วัฒนธรรมและประเพณีในสังคมเปลี่ยนไป เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงทางศิลปะวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งที่เข้ามาบทบาทต่อจิตใจของมนุษย์ในการแสดงออกด้านอารมณ์ และความคิดต่อสังคม เพราะศิลปะคือผลงานสร้างสรรค์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกมาเป็นรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความสุนทรียะแก่ผู้ที่ได้ชม นอกจากนี้ศิลปะยังสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นเครื่องแสดงบรรทัดฐานของสังคม และอาจเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงสถานภาพปัจจุบันของผู้คนและสังคมนั้นอีกด้วย ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีบทบาทต่อจิตใจของมนุษย์ในการแสดงออกทางอารมณ์และความคิด ดนตรีอยู่คู่มนุษยมาโดยตลอดเพราะทุกชาติทุกภาษา และศาสนาทั้งหลายนั้น มีดนตรีเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อและการดำรงชีวิต แสดงให้เห็นถึงความเจริญทางด้านจิตใจและอารยธรรมของมนุษย์ชนชาติต่างๆ (Ratthanawit, S., 2011)

วัยทองแห่งการเรียนรู้นั้นถือวาระดับเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญ เพราะเป็นช่วงเวลาที่สมองมีการพัฒนาสูงสุดและส่งผลต่อสติปัญญา บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จึงเป็นการสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนา ทักษะความสามารถในระดับที่สูงขึ้น เสียดนตรีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ การสื่อความหมายและการแสดงออก สำหรับทางการศึกษาพัฒนาการเด็กปฐมวัยนั้น ดนตรีเป็นสิ่ง

สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ดนตรีช่วยส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆอีกด้วย (Sukake, M. 2020)

โรงเรียนเซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์ มีความสำคัญทางด้านการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในระดับอนุบาล2 นั้นมีจำนวนเด็กทั้งหมด 3 ห้อง รวมแล้วประมาณ 90 คน สิ่งที่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังให้มีการพัฒนาคือด้านจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว ให้สอดคล้องกับจังหวะ เนื่องจากเด็กในระดับชั้นนี้เตรียมขึ้นสู่ชั้นอนุบาล3 แต่ยังไม่เข้าใจในเรื่องจังหวะ ทำนองดนตรี และความพร้อมเพรียงในปฏิบัติตามเนื้อหากิจกรรม (Prathat, T. 2023)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนากิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว มีพัฒนาการทั้งสี่ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรคือ นักเรียนชั้นปฐมวัย โรงเรียนเซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์ จำนวน 3 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล โรงเรียนเซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์ จำนวน 1 ห้องเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลสาม โรงเรียนเซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์ จำนวน 1 ห้องเรียน โดยการเลือกอย่างเจาะจง และทำการเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลโดยการสัมภาษณ์ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว

ผลการวิจัย

การวิจัยกิจกรรมดนตรีเรื่องจังหวะเพื่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนากิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว สำหรับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้วยการสอดแทรกสาระในกิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับการ

พัฒนาการด้านต่างๆให้ดีขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ที่ดีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมคือเด็กปฐมวัยและครูผู้สอน ต้องรวมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เนื่องจากเด็กจะมองและจำครูผู้สอนเป็นต้นแบบที่สร้างแรงบันดาลใจให้แก่พวกเขา เด็กปฐมวัยใช้ทักษะการเรียนรู้จากการสังเกตด้วยการมองตัวอย่าง และทำการเลียนแบบตามบุคคลที่ใกล้ชิด ได้แก่ พ่อ แม่ และครูผู้สอน การปรับสภาพแวดล้อมโดยอาศัยเครื่องมือเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยดนตรีและจังหวะ จึงเป็นสิ่งที่สร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กมีสมาธิในการเรียนรู้ สามารถทำให้เด็กสนุกสนานพร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นความสนใจให้รับรู้ และหลอมรวมเป็นสภาพแวดล้อมเดียวกันกับครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมดนตรีและจังหวะ เพื่อพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นคือการบูรณาการทักษะดนตรีเข้ามาจัดกิจกรรมการสอน โดยใช้ทักษะดนตรีสอดแทรกในกิจกรรมสำหรับเด็ก ได้แก่ การร้องเพลง การเต้น การคิดอ่าน และการเดิน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เคลื่อนไหวร่างกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ส่วนต่างๆ เรียนรู้ทักษะด้านดนตรีจากการร้องและเข้าจังหวะ เกิดความคิดจินตนาการและการเข้าสังคมกับหมู่คณะ การฝึกทักษะด้วยการปฏิบัติซ้ำๆหลายครั้งเป็นการย้ำเพื่อปลูกฝังและสร้างทักษะอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังสร้างเสริมให้เด็กมีความกล้าแสดงออกอีกด้วย

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือช่วงอายุของเด็กเล็กระหว่างแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี มีประเด็นการพัฒนา 4 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการใช้ร่างกาย ในการเคลื่อนไหว การทรงตัว การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การใช้ประสาทสัมผัสต่างๆกับการใช้มือในการทำกิจกรรม
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการแสดงออก ด้านอารมณ์ความรู้สึก การแยกแยะและควบคุมอารมณ์ เมื่อเจอปัญหาได้อย่างเหมาะสม
3. พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักความร่วมมือกับผู้อื่น การปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มารยาทในสังคม มีความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ การเข้าใจในสิ่งต่างๆ การเข้าใจในเหตุและผล กระบวนการคิด การวิเคราะห์การแก้ไขปรับปรุง และการแก้ไขซึ่งปัญหา

ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมดนตรีและจังหวะ เพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยครอบคลุมทั้ง 4 ด้านของพัฒนาการพัฒนาร่างกาย ได้แก่ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงออกแบบและจัดชุดกิจกรรมโดยมีทั้งสิ้น 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประเภทการเคลื่อนไหวตามจังหวะ ด้วยวิธีปรบมือตามครูผู้สอนให้เข้ากับจังหวะ ได้แก่ ปรบมือ ย่ำเท้า และสายเอว

ท่อน A (ห้องที่ 9-28)

ท่อน A เคลื่อนไหวร่างกายโดยการตบมือ มี 4 Rhythm

Rhythm 1 ห้องที่ 9-12 ปรบมือ จังหวะที่ 1 กับ 3

Rhythm 2 ห้องที่ 14-17 ปรบมือ จังหวะที่ 1 2 3 4

Rhythm 3 ห้องที่ 19-22 ปรบมือ จังหวะที่ 1 & 2 & 3 & 4 &

Rhythm 4 ห้องที่ 24-27 ปรบมือ จังหวะที่ 1

ท่อน B (ห้องที่ 29-48)

ท่อน B2 เคลื่อนไหวร่างกายโดยการย่ำเท้า มี 4 Rhythm

Rhythm 1 ห้องที่ 29-32 ย่ำเท้า จังหวะที่ 1 กับ 3

Rhythm 2 ห้องที่ 34-37 ย่ำเท้า จังหวะที่ 1 2 3 4

Rhythm 3 ห้องที่ 39-42 ย่ำเท้า จังหวะที่ 1 & 2 & 3 & 4 &

Rhythm 4 ห้องที่ 44-47 ย่ำเท้า จังหวะที่ 1

ท่อน C (ห้องที่ 49-67)

ท่อน C2 เคลื่อนไหวร่างกายโดยการสายเอว มี 4 Rhythm

Rhythm 1 ห้องที่ 49-52 สายเอว จังหวะที่ 1 กับ 3

Rhythm 2 ห้องที่ 54-57 สายเอว จังหวะที่ 1 2 3 4

Rhythm 3 ห้องที่ 59-62 สายเอว จังหวะที่ 1 & 2 & 3 & 4 &

Rhythm 4 ห้องที่ 64-67 สายเอว จังหวะที่ 1

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 1 ได้แก่

1. เกิดสมาธิในการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว
2. เกิดการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่
3. ฝึกการเข้าจังหวะซ้ำเร็ว
4. สนุกสนานเพลิดเพลินใจ

กิจกรรมที่ 2 ประเภทการฝึกปฏิบัติตามสัญญาณ ลักษณะกิจกรรมเป็นการเล่นกับเครื่องเคาะจังหวะดนตรี

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 2 ได้แก่

1. ฝึกสมาธิในการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว
2. เรียนรู้เครื่องเคาะจังหวะในแต่ละประเภท
3. เกิดการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่

4. ฝึกการเข้าจังหวะซ้ำเร็ว

กิจกรรมที่ 3 ประเภทการฝึกปฏิบัติตามเนื้อหา ลักษณะกิจกรรมคือการร้องเพลงประกอบดนตรี

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 3 ได้แก่

1. เกิดสุนทรีภาพทางอารมณ์
2. ฝึกร้องเพลงได้ถูกระดับเสียง
3. เรียนรู้ความดังและเบาของเสียง
4. เด็กปฐมวัยได้ใช้ภาษาในการร้องเพลง
5. เด็กปฐมวัยได้ฝึกความจำ

กิจกรรมที่ 4 ประเภทการฝึกจินตนาการ ลักษณะกิจกรรมคือการทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดต่างๆ

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 4 ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยมีความกล้าแสดงออก
2. เสริมสร้างจินตนาการ
3. เกิดการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่
4. สนุกสนานเพลิดเพลินใจ

การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์จากกิจกรรม ผู้วิจัยไม่มีการใช้วิธีการ ประเมินเป็นตัวเลขหรือการให้

คะแนนแยกเป็นบุคคล เพราะเป็นการสร้างแรงกดดันให้แก่เด็กเล็ก ใช้การบันทึกผลจากครูประจำชั้นอนุบาล 2 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยทราบผลพัฒนาการด้วยการสังเกตพฤติกรรม และมีการประเมินจากคุณครูประจำชั้นอนุบาล ครูทัศนีย์ ประธาตุ คุณครูประจำชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนเซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์ สังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย จากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมจังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหว โดยผู้วิจัยได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมดนตรีและจังหวะเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยใช้เวลาดำเนินกิจกรรมครั้งละไม่เกิน 30 นาที เนื่องจากเด็กในวัยดังกล่าวมีสมาธิในการให้ความสนใจโดยเฉลี่ยประมาณ 10 นาที ถึง 15 นาที โดยใช้เวลาในการดำเนินการเป็นระยะเวลา 3 เดือน หลังจากนั้นจึงทำการวัดประเมินผลโดยการสังเกตและจากการสังเกตของครูประจำชั้น เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติได้และมีการสรุปผลเป็นรายข้อ โดยผลการประเมินพบว่าเด็กมีอารมณ์แจ่มใส และมีสมาธิในการเรียนรู้มากขึ้น ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน นอกจากนี้ยังมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียนและครูประจำชั้นที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถร้องเพลงเข้าจังหวะ เคลื่อนไหวแสดงออกได้อย่างมั่นใจขึ้น (Prathat, T. 2024)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบ และประพันธ์เพลงสำหรับสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก และ
 ได้ลองนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมซึ่งพบว่าเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจ และให้
 ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

เคลื่อนไหวตามจังหวะช้าและเร็ว

1

♩ = 120

กิจติยา วรจิตรพงศ์

G C D⁷ G
 5 มารรสนมมองเป็นดินสอใหม่ไปด้วยกัน เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ ช้าและเร็ว - เพื่อสุขภาพที่แข็งแรง
 G C D⁷ G G G G C C C C
 10 รอยยิ้มอันสดใสของทุกคน พร้อมจะสนุกและมีความสุขกับเพื่อนๆ สำหรับแล้ว - ตามจินตนาการ ดนตรีแบบนี้ clap clap
 C C D⁷ G G G G G G G G C C C C
 16 clap clap clap clap clap clap (สลับไปดนตรีเร็ว) clap c c c clap c c c
 D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ G G G G G G G G C C C C C C C C
 21 clap c c c clap c c c (สลับไปดนตรีช้า) clap c c c c c c c c clap c c c c c c c c
 D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ G G G G G G G G G G C
 26 clap c c c c c c c c clap c c c c c c (สลับไปดนตรีช้า) clap clap
 D⁷ G G G G G G G G G G D⁷ D⁷
 32 clap clap (สลับไปดนตรีเร็ว) stomp stomp stomp stomp stomp stomp
 G G G G G G G G C C C C D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ G G G G G
 39 stomp stomp (สลับไปดนตรีช้า) stomp s s s stomp s s s stopm s s s stomp s s s (สลับไปดนตรีเร็ว) s s s
 G G G G G G G G C C C C C C C C D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ G G G G G G G G
 43 stomp s s s s s s s s stomp s s s s s s s s stomp s s s s s s s s stomp s s s s s s s s
 G G C D⁷ G G G G G G G G G G C
 50 (สลับไปดนตรีช้า) stomp stomp stomp stomp (สลับไปดนตรีเร็ว) shake shake
 C C D⁷ D⁷ G G G G G G G G C C C C
 shake shake shake shake shake shake (สลับไปดนตรีเร็ว) shake sh sh sh shake sh sh sh
 56 D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ G G G G G G G G G G C C C C C C C C
 shake sh sh sh shake sh sh sh (สลับไปดนตรีช้า) shake sh sh sh sh sh shake sh sh sh sh sh sh sh
 61 D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ D⁷ G G G G G G G G G G
 shake sh sh sh sh sh sh sh shake sh sh sh sh sh sh sh (สลับไปดนตรีช้า)
 64 G C D⁷ G G
 shake shake shake shake sh

Music Lyrics and Music Notation

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการดีขึ้นในด้านต่างๆ การจัดชุดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยนั้น ส่งผลกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นอย่างมาก โดยสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมนั้นเกิดขึ้นระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ทั้งสองฝ่ายต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สอดคล้องตามธรรมชาติของวัย และปัจจัยเอื้อคือการสร้างสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ผ่อนคลาย มีความสนุกสนานไม่สร้างแรงกดดัน และการอำนวยความสะดวกของครูผู้สอนเพื่อเป็นสะพานสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกัน สำหรับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้วยการสอดแทรกสาระในกิจกรรมดนตรีและจังหวะ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับพัฒนาการ โดยมีกิจกรรมทั้งสิ้น 4 กิจกรรมที่สอดคล้องพัฒนาการด้านต่างๆดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย ประเภทการเคลื่อนไหวตามจังหวะ ด้วยวิธีปรบมือตามครูผู้สอนให้เข้ากับจังหวะ ได้แก่ ปรบมือ การย่อเท้า และส่ายเอว

พัฒนาการด้านอารมณ์ ประเภทการฝึกปฏิบัติตามเนื้อหา ลักษณะกิจกรรมคือการร้องเพลงประกอบดนตรี

พัฒนาการด้านสังคม ประเภทการฝึกปฏิบัติตามสัญญาณ ลักษณะกิจกรรมเป็นการเล่นกับเครื่องเคาะจังหวะดนตรี

พัฒนาการด้านสติปัญญา ประเภทการฝึกจินตนาการ ลักษณะกิจกรรมคือการทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดต่างๆ

โดยผลการประเมินพบว่าเด็กมีอารมณ์แจ่มใส มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียนและครูประจำชั้นที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถร้องเพลงเข้ากับจังหวะได้แม่นยำ และสามารถเคลื่อนไหวท่าทางแสดงออกได้อย่างคล่องแคล่วมั่นใจขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการวางแผน และการจัดการเรียนรู้ จังหวะดนตรีและการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย ในเรื่องวิธีการสอน สื่อการสอน ควรนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามวัย และตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน

References

- Keanampan, P. (2007). *Music and Rhythmic Activities Package*. Nakhon Pathom; Mahidol University.
- Na Phatthalung, P. (2023). *How dose music contribute to movement skills Development in early childhood*. Ubon Ratchathani: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Sukeak, M. (2020). *The Study of Music instruction for Early Childhood Based on Suzuki's Approach Of Aum Aree Music School*. Bangkok; Bansomdej Chaopraya University.
- Nakorn, W. (2009). *Rhythmic Activities Package for Early Childhood Children*. Nakhon Pathom; Mahidol University.
- Ratthanawit, S. (2011). *Music for cultivating emotional maturity in children: Aim to Study a group of children's music learners*. Nakhon Pathom; Mahidol University.